

De onafhankelijke klachtencommissie als bedoeld in artikel 10 van de Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg regio Eindhoven

is inzake de klacht 2025-51690 van:

De heer XXXX, geboren op XXXX, ten tijde van de klacht verblijvend in De Woenselse Poort, afdeling Volte 2C, onderdeel van GGzE, tot het navolgende oordeel gekomen.

1. De procedure

De klachtencommissie ontving op 12 mei 2025 een klaagschrift, gedateerd op 12 mei 2025, van de heer XXXX, hierna te noemen klager.

Op 20 mei 2025 ontving de klachtencommissie een verweerschrift en beloopgegevens van 22 april 2025 en 2 mei 2025 van waarnemend psychiater de heer XXXX.

Naar aanleiding van het verzoek dat de klachtencommissie vervolgens heeft gedaan om nadere gegevens te sturen zoals het zorgplan, ontving de commissie het bericht van de heer XXXX dat deze stukken niet kunnen worden aangeleverd. De reden die hiervoor werd gegeven was dat cliënt is opgenomen in het kader van tbs met voorwaarden, met de interne juridische status 'vrijwillig', waardoor geen sprake zou zijn van verplichte zorg, noch van een Wvggz maatregel.

Klager heeft zich laten bijstaan door mevrouw XXXX, patiëntenvertrouwenspersoon (hierna: PVP).

De mondelinge behandeling van de klacht vond plaats op 22 mei 2025. Klager was aanwezig, evenals de leden van de klachtencommissie. De PVP nam digitaal deel door middel van een beeldschermverbinding. De regiebehandelaar liet zich vervangen door mevrouw XXXX, psychiater/ psychotherapeut. De zorgverantwoordelijke die de beklagde beslissing heeft genomen, mevrouw XXXX, kon niet deelnemen wegens vakantie.

2. Inhoud van de klacht

De klacht richt zich op:

- de beslissing van eind april/begin mei 2025 om verplichte zorg te verlenen in de vorm van het afnemen van bloed ten behoeve van een ander doel dan dat waarvoor toestemming is gegeven door klager.

3. Standpunt van klager

Klager stelt zich op het standpunt dat hij tijdens zijn opname aangegeven heeft dat hij geen toestemming geeft om een algeheel bloedbeeld te laten prikken. Deze medische controle is gebruikelijk bij intake echter de gegevens van klager konden worden opgevraagd bij de vorige instelling waar hij verbleef. In deze vorige instelling was reeds een week eerder met dat doel bloed geprikt. Klager wilde wel dat er bij hem bloed werd afgenomen, maar dan specifiek bedoeld voor het bepalen van een genetisch profiel omdat hij daarmee informatie wilde verzamelen om een instelling waar hij eerder verbleef aansprakelijk te stellen.

Echter toen het bloed werd afgenomen, stonden een aantal buisjes klaar, waardoor klager nogmaals aangaf, aan degene die het bloed afnam, dat het bloedprikken voor dat specifieke doel was en niet voor het doen bepalen van een algeheel bloedbeeld.

Degene die het bloed afnam, liet hierop weten dat zij voor het specifieke doel het bloed zou afnemen, zoals klager verzocht. Echter een paar dagen later bleek toch dat het voor het specifieke doel afgenomen bloed gebruikt was voor een algeheel bloedbeeld.

Omdat klager daar geen toestemming voor heeft gegeven, ziet klager dit als verplichte zorg die niet is toegepast op een manier waarbij voldaan is aan de eisen die de wet hieraan stelt.

De PVP vult aan: dat niet in het dossier is gevonden dat de cliënt niet zou instemmen met bloedafname voor de algemene medische controle wil niet zeggen dat cliënt daarmee instemt.

Klager verzoekt de klachtencommissie om zijn klacht gegrond te verklaren.

4. Standpunt van verweerster

Verweerster vervangt de behandelende psychiater. Verweerster geeft aan dat zij niet zelf het verzoek heeft gedaan om een algeheel bloedbeeld te controleren, noch om voor het specifieke doel het bloed van klager te controleren, maar dat dit door een andere waarnemende behandelende psychiater is gebeurd en routinematig gebeurt bij opname. Diegene is momenteel met vakantie.

Verweerster geeft aan dat de behandelende psychiater in het verweerschrift reeds aangegeven heeft dat het in het geval van de klacht van klager niet gaat om verplichte zorg, noch om een Wvggz maatregel. Omdat klager is opgenomen met terbeschikkingstelling onder voorwaarden, met de juridische status vrijwillig, kan van beide opties geen sprake zijn.

Uit het dossier is verweerster duidelijk geworden dat klager vrijwillig akkoord is gegaan met bloedafname. Echter vervolgens is het bloed van klager dat daadwerkelijk afgenomen is, toch gebruikt voor een ander doel, te weten een doel waarvoor klager had laten weten geen toestemming te geven. Dit kon blijkbaar gebeuren doordat (toch) een (standaard) medische controle was aangevraagd. In principe wordt in het geval van geen toestemming een notitie hiervan gemaakt in het dossier, zo'n notitie bevindt zich echter niet in het dossier. Op basis van deze notitie laat je vervolgens geen bloed prikken, aldus verweerster.

Het bloed prikken voor medische controle is standaard met het oog op het kunnen vergelijken c.q. beoordelen van iemands lichamelijke conditie, licht verweerster toe.

Verweerster verzoekt de klachtencommissie om de klacht ongegrond te verklaren om bovenstaande redenen.

5. Bevoegdheid van de klachtencommissie

De klachtencommissie heeft vastgesteld dat klager op basis van de strafrechtelijke maatregel terbeschikkingstelling met voorwaarden in de instelling verblijft. Het betreffende vonnis dateert van 19 maart 2024 (art. 38 WvS). In geval van een TBS met voorwaarden is de zorg die klager in feite ondergaat en ontvangt vrijwillig.

Ook al is sprake van een vrijwillige status dan kan klager toch klagen over verplichte zorg, namelijk in het geval sprake is van zorg waarmee klager niet instemt. Hij kan dan een klacht indienen ook al is sprake van een vrijwillige status en op basis van art. 10:3 van de Wvggz daarover dus een klacht indienen bij de klachtencommissie.

De klachtencommissie is van oordeel dat in het onderhavige geval echter geen sprake is van *verplichte zorg*. De bloedafname is immers geheel vrijwillig gebeurd, zelfs op verzoek van klager. Van dwang jegens klager is dus geen sprake geweest, integendeel.

De klachtencommissie is bovendien van oordeel dat geen sprake is geweest van 'zorg'.

De bloedafname vond namelijk plaats op verzoek van klager zelf teneinde zijn genetisch profiel te laten bepalen met de bedoeling om met de uitslag daarvan een instelling waar hij eerder verbleef aansprakelijk te stellen. Dat kwalificeert de klachtencommissie niet als ‘zorg’ in de zin van de Wvggz maar als het vergaren van informatie op verzoek van klager.

Ook al heeft klager aangegeven dat hij voor het algemeen medisch controleren van zijn bloed geen toestemming gaf, heeft hij wel daadwerkelijk toestemming gegeven om zijn bloed (vrijwillig) af te staan, zij het niet in het kader van aan hem bestede zorg. Dat vervolgens daarna het vrijwillig afgestane bloed gecontroleerd is voor een ander doel, maakt nog niet dat dat is gebeurd in het kader van *verplichte zorg*. Er is eerder sprake van een misverstand.

Dit maakt weliswaar nog niet dat een en ander correct is verlopen, maar dit betekent wel dat de klachtencommissie, die alleen bevoegd is om klachten te beoordelen in het kader van de Wvggz (dus: als het gaat om verplichte zorg) in het onderhavige geval niet bevoegd is om de klacht te beoordelen.

De klachtencommissie acht de klacht wel duidelijk maar oordeelt dat zij niet bevoegd is om deze klacht te beoordelen. Klager kan zijn klacht desgewenst ook voorleggen aan de klachtenfunctionarissen die klachten behandelen op basis van de Wet Kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz). De klachtenfunctionaris kan wel de zorgvuldigheid van de gang van zaken beoordelen, maar ook enkel als sprake is van verleende zorg. Het is aan de klachtenfunctionarissen zelf om dat te toetsen op basis van de criteria van de Wkkgz.

6. Beslissing

De klachtencommissie verklaart zich met betrekking tot de klacht, gericht tegen:

de beslissing van eind april/begin mei 2025 om vrijwillig afgenomen bloed te gebruiken voor een ander doel dan waarvoor klager toestemming had gegeven

NIET BEVOEGD

Deze uitspraak is aldus gedaan op 26 mei 2025 door de onafhankelijke klachtencommissie Wvggz regio Eindhoven, bestaande uit de heer XXXX, voorzitter en de leden de heer XXXX en de heer XXXX, psychiater, in tegenwoordigheid van mevrouw XXXX, secretaris.